

EDITORIAL

Vážení čtenáři, milí kolegové,

dostává se vám do rukou další číslo časopisu Diagnostika a poradenství v pomáhajících profesích, tentokrát věnované problematice speciální pedagogiky jak na úrovni konkrétní poradenské péče, tak na úrovni využití přímo ve školách různého stupně.

Práce speciálních pedagogů nabývá na stále většího významu, přitom ze společenského hlediska není dostatečně doceněná. Významně se podílejí nejen na diagnostice specifických potřeb žáků a studentů a volbě vhodných reedukačních postupů, ale mají na starosti i řešení poruch chování, jejichž rozsah a hloubka nabývají na stále větší intenzitě.

Cílem tohoto čísla je poukázat na aktuální trendy v oblasti speciální pedagogiky, nové techniky používané v reedukaci a seznámit čtenáře i s oblastí poradenské péče poskytované studentům vysokých škol.

Příprava šestého čísla byla do velké míry poznamenána koronavirovou pandemií a vyhlášením nouzového stavu a rozhodně nelze napsat, že by tato situace byla příznivá pro publikační tvorbu. Naopak, právě odborníci, kteří se podílejí na provozu poradenských a speciálně-pedagogických center byli maximálně vytíženi v terénu, neboť měli pohotovostní služby na krizových linkách, pomáhali rodičům řešit vzniklé nestandardní situace a snažili se podpořit snahu rodičů pokračovat v reedukačních cvičeních i bez přímé, resp. osobní podpory a zpětné vazby specialisty.

Přesto můžeme čtenářům nabídnout velmi zajímavé články, a kolegům, kteří

přislíbili spolupráci na přípravě tohoto čísla, patří ještě větší dík, než obvykle.

Vysoce aktuální je dnes problematika poruch učení a chování, na nárůst žáků a studentů s těmito obtížemi reaguje velmi úspěšně Dita Janderková s příspěvkem Specifické poruchy učení a chování z pohledu kvalitativní metodologie. Představovaný průzkum staví na polostrukturovaných hloubkových rozhovorech, pozorování, obsahové analýze výsledků činnosti a dokumentaci jednotlivých respondentů. V příspěvku jsou rovněž definovány specifické poruchy učení a chování, je zmíněna jejich etiologie, symptomy, diagnostika a možnosti reedukace.

Za tímto příspěvkem následuje text Markéty Švamberk Šauerové, který čtenářům přibližuje jeden z nových akreditovaných reedukačních programů zaměřených na nápravu deficitu dílčích funkcí – a to zejména zaměřený na rozvoj pracovního tempa ROPTRATEM (autorky akreditovaného programu jsou Kopecká, Žeňková, 2017). Uvádí obecnou charakteristiku programu, vhodný typ klientů, popis postupu a výsledky pilotního ověřování na několika klientech, s nimiž v průběhu jednoho roku měla možnost spolupracovat. Obrovskou výhodou programu je, že je velmi dobře využitelný jak pro žáky základních škol, tak i žáky škol středních.

Třetí příspěvek je věnovaný velmi zajímavé, a troufám si tvrdit, relativně málo známé, terapii divočinou a jejímu vymezení ve vztahu k terapii dobrodružství a terapii zážitkem. Autorka příspěvku Tereza Houšková, doktorandka Palackého Univerzity v Olomouci, se terapií divočinou věnuje dlouhodobě, jak v teoreticko-odborné rovině, tak zároveň jako přímá organizátorka a lektorka terapie divočinou.

Další příspěvek seznamuje čtenáře z pohledu vysokoškolské vyučující a vedoucí bakalářské práce Jany Skarlantové s výsledky práce zaměřené na volbu vhodných výtvarných technik u seniorů v domově se zvláštním režimem, jejíž autorkou je Martina Mayerová, tedy jde o článek připravený ve spoluautorství.

Jak si jistě čtenáři povšimli, postupně se z oblasti základních škol přesouváme ke kategorii dospívajících a dospělých. Celé číslo tedy uzavřeme příspěvkem zaměřeným na představení systému poradenství na konkrétní vysoké škole, autorů Petra Adamce a Dity Janderkové, přičemž důraz je kladen na poradenství pro studenty se specifickými potřebami. Příspěvek obsahuje výsledky dotazníkového šetření realizovaného v roce 2019, jehož cílem bylo zjistit míru spokojenosti studentů se specifickými potřebami se službami Poradenského a profesního centra konkrétní vysoké školy.

Ve „Zprávách“ najdete informaci o plánovaném 5. ročníku konference věnované zážitkové pedagogice „Pohyb a prožitek v multioborovém pojetí, jejíž záštitu pro letošní rok převzala Česká pedagogická společnost, sekce zážitkové pedagogiky a na níž přislíbila účast řada skvělých odborníků z této oblasti nejen z domácího prostředí, ale i ze zahraničí (Slovensko, Litva, Německo).

V rubrice „Medailonek“ přinášíme tentokrát dva příspěvky. První vzpomínkový medailonek věnovaný úžasné kolegyni a vysokoškolské pedagožce PhDr. Martě Kremličkové, kterou jsem měla osobně tu čest poznat a možnost chodit na její semináře, připravil její dlouholetý spolupracovník a rovněž vynikající vysokoškolský učitel Jaroslav Kořa. Druhý je věnován neméně skvělému kolegovi – etopedovi PaedDr. Zdeňku Martínkovi ostatními členy pedagogicko-psychologického týmu poradny v Pelhřimově k jeho hezkému životnímu jubileu.

V rubrice „Recenze“ najdete upoutávku na publikaci Krize a krizová intervence

kolektivu autorů pod vedením Naděždy Špaténkové.

Jako editorka tohoto čísla časopisu věřím, že jeho obsah vám přinese nejen důležité odborné informace, ale umožní vám na chvíli se zastavit a zamyslet se nad nabízenými tématy.

Dovolím si na závěr editorialeu poděkovat všem autorům příspěvků, neboť jak jsem uvedla již v úvodu, nebylo jednoduché za současné situace motivovat kolegy k publikační činnosti, zároveň uvedená témata jsou vysoce aktuální a každý, kdo pracujeme ve školství, se s nimi dnes a denně setkáváme. Nové přístupy a možnosti jsou tedy pro nás jednoznačně zdrojem energie a výzvou do dalších dní. Obrovský dík patří rovněž technické redaktorce Aleně Malcové, bez jejíž pomoci by vůbec nebylo možné časopis vydávat.

V Praze dne 19.6.2020

doc. PhDr. Markéta Švamberk Šauerová, Ph.D.